

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/122/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317205605
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5317205605.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec, s.r.o., Vojtecha Tvrdeho 17, Žilina, IČO: 36 436 640, proti žalovanému: G. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom G. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., ul. P. č. XX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 16C/54/2017-244 zo dňa 24.07.2020, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Čadca č.k. 16C/54/2017-286 zo dňa 06.11.2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam vedeným v k.ú. E. na LV č. XXXX ako parcela KNE 2087 - orná pôda o výmere 1389 m² a na LV č. XXXXX ako parcela KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² a KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² (výrok I.). Zrušené podielové spoluvlastníctvo vyporiadal tak, že nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXX k.ú. E. ako parcela KNE 2087 - orná pôda o výmere 1389 m² a nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXXX k.ú. E. ako parcela KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu (výrok II.). Nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXXX k.ú. E. ako parcela KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného (výrok III.). Žalobcu zaviazal titulom vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva vyplatiť žalovanému primeranú náhradu vo výške 6.435,00 Eur (výrok IV.) a žalovaného zaviazal titulom vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva vyplatiť žalobcovi primeranú náhradu vo výške 1.357,50 Eur (výrok V.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na ich náhradu (výrok VI.).

2. Po zrušení veci krajským súdom okresný súd rozhodoval už len o spornej skutočnosti, a to o primeranej náhrade za odstupujúci podiel. Podľa súdnej praxe za primeranú náhradu treba považovať „hodnotový ekvivalent“ vyjadrený v peniazoch, umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej veci, akú predstavoval podiel spoločníka, prisúdený druhému spoluvlastníkovi. Primeraná náhrada pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti v zmysle § 142 ods. 1 OZ sa určuje zodpovedajúcim podielom z ceny celej veci, nie cenou, za ktorú by bolo možné predať spoluvlastnícky podiel. Pri stanovení výšky primeranej náhrady sa vychádza zo stavu nehnuteľnosti v dobe zrušenia spoluvlastníctva a z jej ceny v čase vyporiadania. Trhovú cenu pozemkov si stanovujú medzi sebou jednotlivci (predávajúci a kupujúci) na základe vzájomnej dohody, pričom medzi žalobcom a žalovaným k takejto vzájomnej dohode nedošlo. Žalobca navrhoval u sporných pozemkov cenu

0,35 Eur za 1 m². Žalovaný žiadal, aby pozemky za cenu 0,35 Eur / 1 m² boli prikázané do výlučného vlastníctva jemu. Rovnako súhlasil, aby boli prikázané do vlastníctva žalobcu za cenou 0,35 m² za 1 m², avšak len v tom prípade, ak si žalobca od neho odkúpi všetky jeho podiely na pozemkoch v obci E., kde figuruje ako podielový spoluvlastník (pozn. súdu, ktoré nie sú predmetom tohto konania a sú podľa vyjadrenia žalovaného vo výmere cca 5.000 m²). V prípade, ak si od neho všetky jeho podiely v obci E. žalobca neodkúpi, žiadal žalovaný od žalobcu výplatu u p.č. KNE 2087 - orná pôda o výmere 1389 m², p.č. KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² v cene 10,00 Eur m² a u p.č. KNC č. 2600/2 - orná pôda o výmere 362 m² v cene 25,00 Eur/1 m², s ktorou cenou žalobca nesúhlasil. V prípade, ak by však súdom boli sporné nehnuteľnosti prikázané do vlastníctva žalovaného, nesúhlasil s tým, aby vyplatil žalobcovi výplatok v sume takej, ako to on sám od žalobcu požaduje (t.j. 10,00 Eur m² a 25,00 Eur / 1 m²). Nakoľko všeobecná cena nehnuteľnosti je medzi stranami sporná, s prihliadnutím na právny názor vyslovený v uznesení KS Žilina č.k. 11Co 301/2018-138 zo dňa 30.1.2019 v bode 15. a 18. uznesenia, kde krajský súd uviedol, že spôsob vyporiadania nie je stranami sporu zásadne spochybňovaný a spochybňovaná je len výška primeranej náhrady, ktorým rozhodnutím uložil okresnému súdu povinnosť stanoviť primeranú náhradu ustupujúcemu spoluvlastníkovi pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva tak, že okresný súd zistí dopytom na realitné kancelárie pôsobiace v danej oblasti, aká cena zodpovedá dopytu a ponuke porovnateľných nehnuteľností (ktorým je súd I. stupňa § 391 ods. 2 CSP viazaný) si súd vyžiadal správy od realitných kancelárií A.J.K. REALITY, s.r.o., Čadca, F.E.R.T., s.r.o., Čadca, Smart Brokers Čadca, Esta - realitná kancelária, Čadca, Reál Comps, s.r.o. -realitná kancelária, Čadca, HLAVAC REALITY, s.r.o., Čadca, Realitná kancelária BeMi Nitra, Spoločnosť B10 realitné centrum, Žilina s tým, aby súdu oznámili písomne, aká cena zodpovedá dopytu a ponuke porovnateľných nehnuteľností k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. E., zapísaných na LV č. XXXX ako parcela č. KNE 2087 - orná pôda o výmere 1389 m², na LV č. XXXXX ako parcela KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² a KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m².

Realitné kancelárie Smart Brokers Čadca, Esta - realitná kancelária, Čadca, Reál Comps, s.r.o., Čadca, HLAVAC REALITY, Čadca, sa k výzve súdu nevyjadrili.

Reál Comps, s.r.o. č.l. 17 na výzvu súdu oznámila, že nemajú vedomosť o trhovej cene (všeobecnej hodnote nehnuteľností) v kat. úz. E. vzhľadom na skutočnosť, že v tejto lokalite nere realizovali žiaden predaj, nákup ani prenájom nehnuteľností.

Spoločnosť F.E.R.T., s.r.o. č.l. 191 súdu oznámila, že trhová cena predmetných pozemkov, ktoré nie sú určené na výstavbu a nemajú samostatný prístup, sa odhaduje v trhovej cene ornej pôdy a to v závislosti od bonity pôdy, odhadovaná cena predmetných pozemkov je od 0,50 Eur za 1 m² do 2,00 Eur za 1 m² (cca 1,25 Eur/1 m²). Predmetné pozemky v tomto stave nemajú hodnotu stavebných pozemkov, a preto vychádzajú len z ceny za poľnohospodársku pôdu. Realitná kancelária BeMi (č.l. 212), oznámila súdu, že pri určovaní výšky trhovej ceny nehnuteľností vychádza ich spoločnosť zo skúseností z predaja nehnuteľností z tejto oblasti a vzhľadom na skúsenosti, ktoré majú, tak výška trhovej ceny nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, je 10,00 Eur za 1 m² (cca 10,00 Eur / 1 m²).

Spoločnosť B10 realitné centrum, Jána Milca (č.l. 213), súdu oznámila, že zo skúseností s predajom nehnuteľností v obci E., ktorú má ich spoločnosť, sa cena porovnateľných pozemkov v extraviláne bez prístupovej cesty a inžinierskych sietí pohybuje v rozpätí 5,00 až 6,00 Eur za 1 m² (cca 5,50 Eur / 1 m²), nakoľko o takéto pozemky môžu mať zvyčajne záujem len majitelia susediacich pozemkov s prístupom a tam je cena vec dohody medzi susedmi.

Na pojednávaní dňa 24.6.2020 sa vyjadril k správam realitných kancelárií čo sa týka všeobecnej ceny porovnateľných pozemkov právny zástupca žalobcu a splnomocnený zástupca žalovaného, ktorí uvedenú cenu spochybnili. Splnomocnený zástupca žalovaného vyjadrením, že pôsobí 25 rokov ako znalec a jeho nebude nejaká znalkyňa či realitná kancelária cvičiť, čo sa týka ceny nehnuteľnosti. Právny zástupca žalobcu vyjadrením, že ceny prezentované realitnými kancelárkami nie sú ceny hodnoverné, pretože sú to ceny, za ktoré realitky nehnuteľnosti na predaj ponúkajú. Realitky napíšu čo chcú a ich vyjadrenia nemajú žiadnu hodnotu. Právny zástupca žalobcu napriek tomu, že spochybnil vyjadrenia realitných kancelárií, nenavrhol vykonanie dôkazu a to vypočutie konateľov realitných kancelárií ako svedkov í keď pred súdom uviedol, že zvyčajne ich pred súdom vypočuť navrhuje. Na preukázanie tvrdenia, že všeobecná cena pozemkov, ktoré sú predmetom tohto konania je max. 0,35 Eur/1 m² predložil kúpne zmluvy okúpe pozemkov v kat. území obce H. a O. A. P. z rokov 2016, 2017, 2019, ktoré odkúpila jeho manželka. Aj keď žalobca prostredníctvom právneho zástupcu predložil kúpne zmluvy k pozemkom, nejednalo sa o pozemky nachádzajúce sa v lokalite, kde sa nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania nachádzajú (jednalo sa o nehnuteľnosti v kat. území O. A. P. a H.) . Taktiež ani cena týchto pozemkov nebola určená v čase, keď sa o určení primeranej náhrady v tomto konaní rozhoduje (jednalo sa o kúpne zmluvy z rokov 2016 až 2019) a nebolo ani týmito zmluvami preukázané,

že sa jedná o porovnateľné pozemky s pozemkami, ktoré sú predmetom tohto konania. Preto súd na tieto kúpne zmluvy pri stanovení primeranej náhrady neprihliadal, (napr. z kúpnej zmluvy zo dňa 25.6.2019 (č.l. 224-226) vyplýva, že predmetom predaja bolo veľké množstvo nehnuteľností v k.ú. O. A. P., pričom sa jednalo o kúpu spoluvlastníckych podielov prevažne lesných pozemkov, následne trvalých trávnych porastov, zastavanej plochy či ornej pôdy. U podielov v pozemkovom spoločenstve za sumu 0,28 Eur/1 m² a pri reálne využiteľnej časti pozemku ekn 5180 za cenu 33,00 Eur/1 m²). Splnomocnený zástupca žalovaného kópiami máp č.l. 55 preukázal, že p.č. 2600/2 sa nachádza v blízkosti nehnuteľnosti, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu a že k tejto nehnuteľnosti má žalobca prístup, avšak nepreukázal, že v danom mieste a čase by bolo možné uvedenú parcelu za cenu 25,00 Eur/1 m² predať. Žalovaný nespochybnil, že na p.č. 2600/2 nie je priamy prístup. Podľa vyjadrenia spoločnosti Be10 realitné centrum o takýto druh pozemku prejavujú záujem zvyčajne len majitelia susediacich pozemkov. Z čoho je zrejmé, že takéto pozemky sú ťažko predajné. Aj samotný žalovaný si zrejme je vedomý toho, že za takúto cenu by uvedenú nehnuteľnosť v danom mieste a čase nepredal, nakoľko nesúhlasil s tým, aby mu za uvedenú cenu, ako sám navrhol, bola táto nehnuteľnosť prikázaná do jeho vlastníctva.

Z verejne dostupných zdrojov a taktiež aj z listinných dôkazov predložených žalovaným (fotokópií z realitných portálov č.l. 58, 59) súd zistil, že realitné kancelárie BeMi a B10 realitné centrum v katastrálnom území obce E. majú veľkú ponuku pozemkov na predaj a majú skúsenosti s predajom podobných nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania, v danej lokalite a danom čase. Podľa vyjadrenia realitnej kancelárie BeMi sa cena obdobných pozemkov pohybuje vo výške 10,00 Eur 1 m² a podľa vyjadrenia spol. B10 realitné centrum v sume 5,00 - 6,00 Eur (priemer 5,50/1 m²). Cenu uvádzanú jednotlivými kancelármi súd spriemeroval a primeranú náhradu stanovil na sumu 7,50 Eur/1 m². U realitnej kancelárie F.E.R.T., s.r.o. Čadca súd nezistil, že by táto spoločnosť predaj alebo kúpu pozemkov v kat. území obec E. realizovala a vyjadrenie uvedenej spoločnosti vyhodnotil len ako konštatovanie o tom, za akú cenu je možné pozemky odpredať bez ohľadu na lokalitu preto pri stanovení všeobecnej ceny na toto vyjadrenie neprihliadal.

S poukazom na právny názor krajského súdu uvádzaný v bode 18. uznesenia č.k. 11Co 301/2018 zo dňa 30.1.2019, kde krajský súd uvádza, že spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, (tak ako rozhodol prvotne súd prvého stupňa) nie je stranami spochybňovaný súd opätovne pristúpil k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 2 OZ tak, že podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto zrušil (nakoľko k dohode medzi podielovými spoluvlastníkmi nedošlo). A vyporiadanie vykonal tak, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. E. a to p.č. KNE 2087, orná pôda o výmere 1389 m² na LV č. XXXX a p.č. KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu a p.č. KNE 2046 o výmere 362 m² prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného. Primeranú náhradu s prihliadnutím na právny názor krajského súdu súd určil na základe vyjadrení realitných kancelárií, a to v sume 7,50 Eur, k úhrade ktorej sumy za 1 m² zaviazal súd vyplatiť ustupujúceho spoluvlastníka. Žalobca nadobudol do svojho výlučného vlastníctva p.č. KNE 2087, orná pôda o výmere 1389 m² (x 7,50 Eur = 10.417,50 Eur) a p.č. KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² (x 7,50 Eur = 2452,50 Eur) celkom v cene 12.870,00 Eur. Na podiel žalovaného (1/2) tak pripadá náhrada (5208,75 Eur + 1226,25 Eur = 6435,00 Eur, ktorú súd zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému. Žalovaný nadobudol do svojho výlučného vlastníctva p.č. KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² (x 7,50 Eur = 2715,00 Eur). Na podiel žalobcu (1/2) tak pripadá náhrada 1357,50 Eur, ktorú súd zaviazal zaplatiť žalobcovi. Súd prikázal parcelu p.č. KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² do výlučného vlastníctva žalovaného aj z tohto dôvodu, že žalovaný prejavil záujem o to, aby nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, boli prikázané do vlastníctva jemu za cenu 0,35 Eur/1 m². Nakoľko určenie primeranej náhrady je vecou súdu, musel si byť vedomý, že ak o nehnuteľnosti prejaví záujem, môžu mu byť do vlastníctva za takto určenú náhradu prikázané.

O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu. Uviedol, že v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva ide o špecifickú situáciu a je potrebné prihliadať predovšetkým na to, že v tomto konaní majú účastníci na oboch stranách tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, pretože spôsob vyporiadania sa týka obidvoch strán sporu. Konečné rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa týka a je v prospech oboch účastníkov, a preto je spravodlivé, aby každý z nich znášal trovy konania, ktoré mu v súvislosti s takýmto konaním vznikli.

3. Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktoré odôvodňuje v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/, h/ CSP. Prvostupňový súd v rozpore so zákonom nedostatočne uviedol, aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie jeho rozhodnutia je

nepreskúmateľné. Uvedené predstavuje porušenie základného práva účastníka na spravodlivý proces a je porušením článku 46 a nasl. Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru. Právo žalobcu na spravodlivý proces bolo porušené aj tým, že Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 11Co/301/2018-138 zo dňa 30.01.2019 rozsudok Okresného súdu Čadca zrušil nezákonne. Uznesenie súdu druhej inštancie bolo vydané v rozpore s § 185 ods. 1 CSP. V tejto súvislosti poukazuje, že žalovaná cestou svojho zástupcu jednoznačne deklarovala, že znalecké dokazovanie nenavrhuje a nenavrhol ani iné dôkazy, ktorými by mala byť cena predmetu sporu určená inak. Navyše rozhodnutie súdu druhej inštancie bolo arbitrárne a nepreskúmateľné. Právo žalobcu na spravodlivý proces bolo porušené aj tým, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dopytom na ním vybrané realitné kancelárie, hoci takýto dôkaz žiadna zo sporových strán nenavrholala a žalobca dokonca podaním zo dňa 28.03.2019 navrhol uplatniť koncentráciu konania. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo zhodne ako v predchádzajúcom rozsudku tak, že konkrétne nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva jedného z účastníkov a druhého zaviazal k vyplateniu výplatku vo výške 7,50 Eur na m². Výšku výplatku súd prvej inštancie ustálil poukazujúc na právny názor krajského súdu. Ustálenie výšky trhovej ceny pozemku na hodnotu 7,50 Eur na m² nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie ustálenie takejto trhovej ceny vykonal priemerovaním cien uvedených vo vyjadrení dvoch realitných kancelárií. Ostatné vykonané dôkazy buď opomenul alebo ich vyhodnotil ako nepreukázané. Predovšetkým súd prvej inštancie nevyhodnotil dôkaz o trhovej cene 0,35 Eur na m², hoci takáto hodnota trhovej ceny bola pred súdom preukázaná, a to zhodnými tvrdeniami sporových strán aj na poslednom pojednávaní dňa 24.06.2020, a to s poukazom na tvrdenie žalovaného pri jeho výsluchu, kde potvrdil, že práve 0,35 Eur na m² je cenou, za ktorú by on aj všetky ostatné nehnuteľnosti v k.ú. E. predal. Tiež poukazuje na tvrdenie splnomocneného zástupcu žalovaného, ktorý tvrdil, že obdobné nehnuteľnosti ponúkajú za rovnakú cenu, majú už aj záujemcu za rovnakú cenu, ale chcú vyrokovať cenu vyššiu 0,40 Eur za m². Žalovaný ani jeho splnomocnenec teda netvrdili, že by chceli vyrokovať cenu 25,00 Eur či 10,00 Eur a ani 7,50 Eur za m², ale len 0,40 Eur. Nakoľko z katastrálneho portálu je zrejmé, že žalovaný svoje pozemky dodnes nepredal, tak k vyrokovaniu vyššej trhovej ceny, akou je 0,35 Eur za m², zatiaľ nedošlo, a to je dôkaz, že súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu. Ďalej poukazuje na ponukový list právnej predchodkyne žalovaného a bývalej žalovanej jeho matky, ktorou ponúkla sporné pozemky žalovanému za trhovú cenu 0,35 Eur na m², ďalej predloženými kúpnyimi zmluvami na podobné nehnuteľnosti v k.ú. H. a O. A. P., ktoré predložil súdu na pojednávaní dňa 24.06.2020. Nestotožňuje sa s tvrdením súdu, že takto dokázané trhové ceny nepreukazujú trhovú hodnotu pozemku v E., lebo sa jedná o prevody v iných katastrálnych územiach. Aj z verejne dostupných zdrojov, ale aj z vlastnej činnosti súdu musí byť zrejmé, že práve v k.ú. O. A. P. a H. je trhovú cenu poľnohospodárskych pozemkov vyššia ako v k.ú. E.. Nehľadiac na to, že hodnota pôdy podľa bonity v k.ú. E. je nižšia. Pokiaľ súd v rozsudku tvrdí, že z verejne dostupných zdrojov zistil, že realitné kancelárie BeMi a B10 realitné centrum v katastrálnom území obce E. majú veľkú ponuku pozemkov na predaj a majú skúsenosti s predajom podobných nehnuteľností, ktoré sú predmetom konania, v danej lokalite a v danom čase je nepreskúmateľné. Nie je zrejmé, o aké verejné zdroje súd svoje zistenie oprel. Naopak možno konštatovať, že z verejne dostupných zdrojov aj z osobných skúseností právneho zástupcu žalobcu sa potvrdenia oboch realitných kancelárií zdajú nedôveryhodné. Z verejne dostupných zdrojov sa naopak preukázalo, že realitky v skutočnosti s predajom poľnohospodárskych pozemkov reálne skúsenosti nemajú. Zistenie súdu o výške trhovej ceny poľnohospodárskej pôdy je v rozpore so zisteniami súdu v bode 15., kde súd dospel k správne zisteniu, že je zrejmé, že sporné pozemky sú ťažko predajné. Nesprávnosť tohto zistenia nezľahčí ani skutočnosť, že súd prvej inštancie pri predložených kúpnych reálnych zmluvách už zapísaných v katastri nehnuteľností poukázal na niekoľko lesných pozemkov. Z odôvodnenia súdu nevyplýva, prečo práve sa rozhodol poukázať na to, že predmetom prevodov boli v nepatrnom pomere aj lesné pozemky a obišiel prevažnú mieru poľnohospodárskych pomerov s druhom pozemku orná pôda a trvalý trávny porast. Pri lesných pozemkoch by však trhovú cenu pozemkov mala byť vyššia ako pozemkov poľnohospodárskych, pretože v cene sa zohľadňuje aj cena lesného porastu. Súd prvej inštancie pri ustálení trhovej ceny neodôvodnil, prečo opomenul vyhodnotiť trhovú cenu určenú podľa znaleckého posudku, ktorý žalobca doložil k žalobe. Z obsahu vyjadrenia právneho zástupcu žalobcu na strane 5 zápisnice zo dňa 24.06.2020 vyplýva, že navrhol súdom predvolať štatutárnych zástupcov za účelom ich vypočutia ako svedkov s tým, že bude im uložená povinnosť uskutočnenie predaja aj preukázať. Súd tento dôkaz nevykonal. Nestotožňuje sa ani s rozhodnutím o náhrade trov konania. Súdu dostatočne pri podaní žaloby, ale aj počas konania preukázal, že sa so žalovaným aj jeho

matkou ako bývalou žalovanou pokúšal opakovane dohodnúť a viedol s nimi niekoľkoročné rokovania o možnosti usporiadania podielového spoluvlastníctva. Preto, ak by žalovaná strana pristupovala k veci zodpovedne v snahe predísť sporu, spor by vôbec nevznikol. Žiada, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že:

I. Podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam vedeným v k.ú. E. na LV č. XXXX ako parcela KNE 2087 - orná pôda o výmere 1389 m² a na LV č. XXXXX ako parcela KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² a KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² zrušuje.

II. Zrušené podielové spoluvlastníctvo vyporiadava tak, že

- nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXX k.ú. E. ako parcela KNE 2087 - orná pôda o výmere 1389 m² a nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXXX k.ú. E. ako parcela KNC 2600/2 - orná pôda o výmere 327 m² prikazuje do výlučného vlastníctva žalobcu;

- nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXXX k.ú. E. ako parcela KNE 2046 - orná pôda o výmere 362 m² prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného.

III. Žalobca je povinný titulom vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva vyplatiť žalovanému primeranú náhradu vo výške 300,30 Eur.

IV. Žalovaný je povinný titulom vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva vyplatiť žalobcovi primeranú náhradu vo výške 63,35 Eur.

V. Žalobca má nárok na náhradu trov konania prvej i druhej inštancie v rozsahu 100 %, pričom o výške rozhodne súd I. inštancie po právoplatnom skončení veci.

4. Žalovaný vo vyjadrení poukazuje, že predložený znalecký posudok bol vypracovaný znalcom z odboru poľnohospodárstvo, hoci hodnotený pozemok tvoril funkčný celok s hlavnou stavbou a tomuto znalcovi hodnotenie v zmysle metodiky neprináležalo. Predmetný pozemok je zastavaný neevidovanými stavbami. Pozemky tvoriace funkčný celok so stavbou sa oceňujú v rámci funkčného celku. Oceňovacími metódami okrem polohovej diferenciacie je aj metóda porovnávacía. Pre relevantné porovnanie dodali dostatok informácií získaných z realitných kancelárií. Tieto informácie z portálov však nie je možné zneužívať a podsúvať z nich cenu poľnohospodárskych pozemkov. Poukazuje, že v zmysle § 2 písm. g/ je všeobecnou hodnotou majetku výsledná objektivizovaná hodnota majetku, ktorá je znaleckým odhadom najpravdepodobnejšej ceny hodnoteného majetku ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by tento mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou a opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprimeranou pohnútkou, obvykle vrátane dane z pridanej hodnoty. Keďže v tesnej blízkosti zástavby prebieha hranica zastavaného územia obce, bola táto skutočnosť účelovo zneužitá. Výsledkom je, že napriek tomu, že napr. parcely 2599 a 2600/2 sú užívané spoločne, dochádza k absurdnej situácii, že hraničný 1 m² parcely 2599 a susedný 1 m² parcely 2600/2 má podľa žalobcu stokrát menšiu hodnotu. V tejto situácii nepožadovali a nepožadujú vypracovanie znaleckého posudku, nakoľko trhová situácia je zrejma a v prípade, keby došlo k oceneniu nepríslušným znalcom z odboru poľnohospodárstva by takto určená cena bola deformovaná nesprávnym postupom. Súdom určená cena 7,50 Eur na m² je síce nižšia ako generuje trh s nehnuteľnosťami, ale žalovaný sa ju rozhodol akceptovať. Zároveň súd upozorňuje, že na všetky ostatné pozemky, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného a predáva ich v jednotnom balíku, majú už kupujúceho za cenu, ktorá korešponduje s trhovou situáciou a dohodnutá cena potvrdzuje ich závery ohľadne ceny pozemkov. Stotožňujú sa s rozhodnutím okresného súdu.

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že zotrváva na všetkých skutkových a právnych tvrdeniach, ktoré uviedol v odvolaní, ako aj na návrhu na rozhodnutie odvolacieho súdu.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobcu v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

7. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

8. Odvolanie žalobcu nepovažuje za dôvodné.

9. Žalobca namieta porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu nedostatočného a nepreskúmateľného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

10. Odvolací súd konštatuje nedôvodnosť tejto odvolacej námietky. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí. V súlade s citovanou zákonnou úpravou z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, čoho sa v konaní žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil svoje skutkové a právne závery.

11. V tejto súvislosti treba poukázať, že v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva obidve sporové strany súhlasili so zrušením spoluvlastníctva, ako aj spôsobom vyporiadania. Spornou skutočnosťou ostala iba výška primeranej náhrady, ktorá patrí ustupujúcemu spoluvlastníkovi pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva. Je potom správne, že súd prvej inštancie zameral vyhodnotenie svojich skutkových a právnych záverov na túto spornú skutočnosť.

12. Odvolací súd uvádza, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I.ÚS 50/04). Odvolací súd má za to, že právo žalobcu na spravodlivý súdny proces konaním súdu prvej inštancie nebolo porušené.

13. Pokiaľ odvolateľ ďalšími odvolacími námietkami spochybňuje vecnú správnosť uznesenia Krajského súdu v Žiline 11Co/301/2018-138 zo dňa 30. januára 2019, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť a nie je predmetom odvolacieho prieskumu. Žalobca mal možnosť vo vzťahu k citovanému uzneseniu využiť mimoriadne opravné prostriedky, čo však neurobil.

14. Odvolací súd naďalej zotrváva na svojich záveroch, ktoré vyslovil v citovanom zrušujúcom uznesení. Ustupujúci spoluvlastník musí za svoje vlastníctvo dostať primeranú náhradu. Keďže v danom prípade súd nie je viazaný žalobou, aj určenie primeranej náhrady je vecou súdu a výška primeranej náhrady musí zodpovedať zákonným kritériám, ako aj požiadavkám ustálenej súdnej praxe. Súd vyššej inštancie vo svojej judikatúre ustálili, čo je možné považovať za primeranú náhradu.

15. Pojem „primeraná náhrada“ je v súlade s konštantou judikatúrou potrebné vykladať tak, že je to hodnotový ekvivalent vyjadrený v peniazoch umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej veci predstavovaný podielom spoluvlastníka, ktorý bol prisúdený ostatným spoluvlastníkom. Primeranou náhradou je teda príslušný podiel zodpovedajúci všeobecnej cene veci (stanovisko Občianskoprávneho kolégia NS SR z 20.10.1997, Cpj 31/97). Je to teda cena, ktorá je obvyklá na danom mieste a v čase rozhodovania súdu s tým, že túto náhradu určí súd zodpovedajúcim podielom z ceny celej veci, nie ako cenu, za ktorú by bolo možné predať spoluvlastnícky podiel. Všeobecná cena by mala vyjadrovať cenu nehnuteľnosti v závislosti od jej druhu, veľkosti, výmery, kultúry, bonity, ale aj so zreteľom na danom mieste a čase existujúcu situáciu na trhu s nehnuteľnosťami rovnakého (porovnateľného) druhu. Všeobecná cena je cenou, za ktorú by bolo možné nehnuteľnosť predať alebo kúpiť v mieste, kde sa nachádza. Pre určenie všeobecnej ceny nehnuteľnosti je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Súdom nemôže povinnosť určiť všeobecnú cenu nehnuteľnosti preniesť na iný subjekt, napr. znalca. Všeobecná cena môže byť tak vyššia, ako aj nižšia ako cena určená podľa cenových predpisov. Iba všeobecná cena nehnuteľností zistená v rozhodnom čase je rozhodujúcou pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 18/2000 uverejnený v ZSP pod č. 52/2000). Všeobecná cena nie je totožná so všeobecnou hodnotou, ktorá je výslednou objektivizovanou hodnotou nehnuteľností a stavieb, ktorá je znaleckým odhadom ich najpravdepodobnejšej ceny ku dňu ohodnotenia, ktorú by tieto mali dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou a opatnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprimeranou pohnútkou (príloha 3 písm. A ods. 1 vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku). Všeobecná cena je totiž trhovú hodnotu alebo cenu obvyklú, t. j. cenu, za ktorú je možno rovnakú alebo porovnateľnú vec v danom mieste a čase predať alebo kúpiť. Zisťuje sa porovnaním s už zrealizovateľným predajom a kúpou podobnej nehnuteľnosti, pokiaľ sú na to dostupné informácie (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 234/2008).

16. Odvolací súd sa už tiež v zrušujúcom uznesení zaoberal tým, prečo bez ďalšieho nemožno použiť cenu stanovenú znaleckým posudkom predloženým žalobcom, keďže bez vyhodnotenia predloženého znaleckého posudku nemožno prijať záver, či cena stanovená znaleckým posudkom predstavuje všeobecnú (trhovú) cenu nehnuteľnosti. Znalecký posudok predložený žalobcom vychádzal z metódy polohovej diferenciacie, ktorej použitie je prípustné iba vtedy, keď použitie tzv. porovnávacej metódy alebo výnosovej metódy neprichádza do úvahy. Znalkyňa nemožnosť použitia porovnávacej metódy odôvodnila jednoduchým konštatovaním, že neexistujú objektívne podklady na porovnanie v lokalite k dátumu ohodnotenia. Uvedené tvrdenie je bez výpovednej hodnoty a nie je verifikovateľné. Je všeobecne známou skutočnosťou, že v danej lokalite - obec E. je živý trh s nehnuteľnosťami a je možné zistiť dopytom na realitné kancelárie pôsobiace v danej oblasti, aká cena zodpovedá dopytu a ponuke porovnateľných nehnuteľností. Tento záver zodpovedá aj obsahu spisu, keď vyplynul zo správ realitných kancelárií.

17. Súd prvej inštancie v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu dopytoval realitné kancelárie na zistenie trhovej ceny nehnuteľností, pričom výslovne uviedol charakteristiku nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým trhovú hodnotu zisťoval uvedením ich druhu, výmery, ako aj že sú bez priameho prístupu. Realitné kancelárie na tento dopyt súdu reagovali a súdu oznámili cenu obdobných pozemkov na realitnom trhu. Súd prvej inštancie v odsekoch 16. a 17. odôvodnenia podrobne uviedol, ako vypočítal výslednú trhovú cenu nehnuteľností, keď spriemeroval najnižšiu a najvyššiu cenu oznámenú mu realitnými kanceláriami BeMi a B10 realitné centrum. V konaní boli vykonané aj ďalšie dôkazy, ktoré tieto závery súdu prvej inštancie podporujú, a to inzercia pozemkov ponúkaných na predaj (č.l. 197, 217), kde vo všetkých prípadoch ponúkaných predajov cena prevyšovala všeobecnú hodnotu určenú súdom.

18. Správne tiež súd prvej inštancie uzavrel, že nemôže vychádzať z ceny pozemkov v katastrálnom území O. A. P. a H., ktoré predložil právny zástupca žalobcu, keďže ide o úplne inú lokalitu a nebola by tu splnená podmienka porovnateľnosti ceny podľa „miesta a času“.

19. Súd v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nemôže rezignovať na úlohu zistiť primeranú náhradu. Hoci toto konanie je sporovým konaním, v zmysle Civilného sporového poriadku sú tu osobitosti, ktoré musí súd rešpektovať. Pokiaľ ide o navrhovaný spôsob vyporiadania, súd nie je viazaný podaným návrhom a môže rozhodnúť tak, že zrušené spoluvlastníctvo bude vyporiadané aj iným spôsobom než je navrhované (tzv. iudicium duplex). Bez ohľadu na návrh žalobcu alebo obranu žalovaného je preto súd zodpovedný za spôsob vyporiadania, pričom zákon mu v zmysle ust. § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka predpisuje jednotlivé spôsoby vyporiadania aj so záväzným poradím, ktoré je potrebné dodržať. V prípade, že súd prikáže veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu, je povinnosťou súdu túto primeranú náhradu stanoviť, a to aj pre prípad nečinnosti strán.

20. Súd je povinný zohľadniť všetko, čo v konaní vyšlo najavo. Hoci prejednávané nehnuteľnosti nemajú samostatný prístup, nemožno prehliadnuť, že žalobca má v blízkosti týchto nehnuteľností vlastné nehnuteľnosti a podľa tvrdenia žalovaného, ktoré žalobca nerozporoval, aj domovú nehnuteľnosť. Zároveň na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom vyporiadania, dlhé roky hospodári (toto tvrdenie taktiež žalobca nerozporoval). Z uvedeného možno vyvodiť jednoznačný záver, že tieto pozemkové nehnuteľnosti sú pre žalobcu využiteľné a hoci sa nachádzajú v extraviláne, z predložených máp je neprehliadnuteľné, že susedia s intravilánom - so zástavbou.

21. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri určení primeranej náhrady postupoval správne. Primeraná náhrada ustupujúcemu spoluvlastníkovi predstavuje príslušný podiel zodpovedajúci všeobecnej cene predmetných nehnuteľností. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak vecne správny a odvolací súd ho potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý taktiež vykazuje vecnú správnosť.

22. Súd prvej inštancie sa odôvodnením výroku o náhrade trov konania rozsiahlo zaoberal v bode 18. svojho odôvodnenia, s ktorými závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Pokiaľ žalobca poukazuje na opakované snahy dohodnúť sa o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva so žalovaným, resp. jeho právnou predchodkyňou, z obsahu spisu možno vyvodiť, že právna predchodkyňa žalovaného sa dohode nebránila, nesúhlasila však s navrhovanou náhradou, pričom priebeh konania ukázal, že dôvodne. Náhrada, ktorú ponúkol žalobca právnej predchodkyňi žalovaného nepredstavovala primeranú

náhradu. Preto nechotu právnej predchodkyne žalovaného prijať ponuku žalobcu možno považovať za dôvodnú.

23. Výrok o trovách aktuálneho odvolacieho konania sa opiera o ustanovenie § 396 ods. 1 CSP s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP. Žalobca ako odvolateľ bol v odvolacom konaní neúspešný. Za úspešnú stranu odvolacieho konania možno považovať žalovaného, ktorému tak odvolací súd priznal voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)